

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

*МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І
МОЛОДИХ УЧЕНИХ*

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.
ПОСТВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ**

14-15 листопада 2024 року

Харків – 2024

УДК 378 (06)

П27

Редакційна колегія: Сухонос М. К., д-р техн. наук, проф., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О. М. Бекетова; Телюра Н.О., канд. техн. наук, доц., начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О. М. Бекетова; Вершиніна Д. М., д-р філософії, голова Ради молодих учених ХНУМГ ім. О. М. Бекетова; Говорова К. В.

Перспективи розвитку територій: теорія і практика. поствоєнне відновлення: матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Харків, 14–15 листопада 2024 р. / Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Рада молодих вчених при МОН України, Рада молодих вчених при Харківській обласній військовій адміністрації, Varna free university «Chernorizets hrabar», Slovak technical university in Bratislava, Czestochowa university of technology, Одеський національний економічний університет – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024 – 451 с.

Розглядаються проблемні аспекти розвитку територій та актуальні шляхи їх вирішення. Освітлюються актуальні питання поствоєнного відновлення, міського та регіонального розвитку у системі державного управління та місцевого самоврядування; економічні, інформаційні, екологічні та соціальні аспекти розвитку територій; сучасні напрями розвитку архітектури та містобудування; альтернативні джерела енергії; транспортні системи та технології; управління проектами та програмами розвитку територій.

УДК 378 (06)

© Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова:

Білецький І. В. д-р. ек. наук, проф.,
в.о. ректора ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Заступники голови :

Сухонос М. К. д-р техн. наук, проф., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О.М.Бекетова

Телюра Н.О., канд. техн. наук, доц., начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Вершиніна Д. М. д-р філософії, голова Ради молодих вчених ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Склад оргкомітету:

Ващук Олеся Петрівна – д. ю. н., доц., професор кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія» Голова ради молодих учених при МОН України

Tibor Schlosser – PhD, Associate Professor, Head of Transport Engineering and Traffic department, Slovak Technical University in Bratislava

Paula Bajdor – PhD, Associate Professor, Faculty of Management, Czestochowa University of Technology, Czestochowa, Poland

Rositsa Petkova-Slipets – PhD, Dean of the Faculty of Architecture, Varna Free University “Chernorizets Hrabar“, Bulgaria

Харченко Віктор Федорович – д. т. н., проф., директор Навчально-наукового інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Кулікова Єлизавета Олександрівна – голова Ради молодих вчених ОНЕУ

Радзінська Юлія Борисівна – к. т. н., доц., ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБРУДНЕННЯ МІСЬКИХ ҐРУНТІВ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ

Х.В. Левинська, студентка 6 курсу, факультету цивільного захисту

І.М. Кочмар, викладач кафедри екологічної безпеки

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Стрімке збільшення чисельності населення у містах, формування міських агломерацій та міського способу життя, урбанізація та техногенез, інтенсивний розвиток промисловості сприяють збільшенню антропогенного тиску на міські території [1]. Як наслідок процес урбанізації створює специфічне середовище існування людини, яке відрізняється якісно новим поєднанням виробничих, соціально-побутових і екологічних умов.

Ґрунт являється одним із найважливіших компонентів міського середовища, а його внесок в екологічний стан міст надзвичайно великий, тому дослідження та оцінка його якості є актуальним завданням [2]. Нажаль, якість ґрунту в містах постійно погіршується, адже ґрунти піддаються значному впливу, спостерігається заміщення природного ґрунтового профілю антропогенним у зв'язку з чим ґрунти мають підвищену кислотність, містять мало поживних речовин, являються переущільненими, а вміст забруднюючих речовин перевищує фонові значення та кларки [3].

Основними чинниками впливу на стан ґрунтів в межах міських територій являється транспорт, промисловість, а також процеси будівництва [4-6]. Формуючим чинником розвитку та трансформації ґрунтів у містах є структура і характер землекористування. Виділяють ґрунти наступних основних категорій землекористування: землі міської забудови – селітебна зона (внутрішньо дворові простори, сквери, дитячі садки та школи, газони вздовж транспортних магістралей); землі загального користування – промислова зона (заводи, фабрики, автогосподарства, ТЕС, склади, АЗС, автомагістралі, аеропорти, залізничні дороги, тощо); землі природно-рекреаційної та природоохоронної зон (міські ліси, лісопарки, парки, бульвари, сквери, пам'ятки природи, тощо); землі сільськогосподарського призначення (рілля, ферми, розплідники, дослідні поля, тощо); землі резерву (пустирі, звалища, кар'єри, тощо) [7].

В результаті антропогенного впливу ґрунти забруднюються також і важкими металами, їх небезпека визначається здатністю акумулюватися у ґрунті, включатися у трофічні ланцюги та передаватися ними від рослин до організму людини [8]. Збільшення їх концентрації веде до пригнічення росту, розвитку рослин та діяльності мікроорганізмів в ґрунті. Це являється серйозною екологічною проблемою, оскільки істотно знижується якість ґрунтів, особливо на ділянках поблизу промислових підприємств та транспортних шляхів [9].

Міські ґрунти, незважаючи на докорінну перебудову своїх найважливіших властивостей, визнаються базовою складовою урбогеосистеми, що здійснює ряд найважливіших екологічних та господарських функцій і в

значній мірі визначальною умовою життя людини в місті [7]. У зв'язку з цим вивчення ґрунтів та ґрунтоподібних утворень урбанізованих територій є актуальним напрямком для забезпечення екологічної безпеки як малих, так і великих міст у тому числі під час післявоєнного відновлення.

Література

1. Луцишин О. Г., Радченко В. Г., Палапа Н. В., Яворовський П. П. Моніторинг забруднення систем ґрунт-рослина фітотоксичними елементами в зелених зонах м. Київ. *Доповіді Національної академії наук України*. 2010. № 2. С. 194–199.
2. Купчик О. Ю. Визначення кореляції між вмістом важких металів у продуктах рослинництва та ґрунті при екологічному моніторингу. *Науково-технічний журнал*. 2016. № 1 (13). С. 85–91
3. Карпенко О., Хоменко А., Угрен Д. Особливості геохімічної міграції важких металів в урболандшафті. *Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво – 2019*: зб. тез доповідей XXII Міжнародної науковопрактичної конференції, (Харків, 17-18 квітня 2019 року). Електрон. дані. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. С. 116–118.
4. Войтюк Ю. Ю., Кураєва І. В., Самчук А. І., Манічев В. Й. Вплив діяльності підприємств чорної металургії на вміст і форми знаходження важких металів у об'єктах навколишнього середовища. *Мінералогічний журнал*. 2011. Т. 33, № 3. С. 77–83.
5. Вплив викидів автомобільного транспорту на накопичення важких металів у ґрунті. 2015. *Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej "Naukowe Wyszukaj"* (30.10.2015 - 31.10.2015). Warszawa. Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. С. 20–23
6. Самарська А. В., Зеленько Ю. В. Оцінка впливу залізничного транспорту на накопичення важких металів у ґрунтах. *Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту*. 2018. № 4 (76). С. 25–35.
7. Хохрякова А. І. Ґрунти міст: особливості генезису, класифікації та діагностики. *Вісник ОНУ. Сер.: Географічні та геологічні науки*. 2016. №1. С.110–125.
8. Рибалова, О. В., Мацак, А. О., Курочка, М. О. Екологічна небезпека забруднення ґрунтів важкими металами. *The 5th International scientific and practical conference "Innovative development of science, technology and education" (February 15-17, 2024)*. Perfect Publishing, Vancouver, Canada, 2024. С. 239–248
9. Прусова М. О. Основні шляхи надходження важких металів у довкілля. *Біорізноманіття: теорія, практика, формування здоров'язбережувальної компетентності у школярів та методичні аспекти вивчення у закладах освіти* : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (присвячена пам'яті видатного вченого ботаніка П.Є. Сосіна) (30 жовтня 2020 р., м. Полтава) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / За заг. ред. проф. Гриньової М.В. Полтава, 2020. С. 209–212.

Ковальська Т. А., Поночовна О. В. Аграрна політика та її вплив на економічний розвиток України.....	96
Козут Ю.О., Якимчук А.Ю. Підтримання аграрного сектору України: внутрішня й зовнішня політика.....	98
Кондратюк М.А., Богацька Н.М. Особливості поточних витрат підприємства.....	100
Копоть Н.В., Майорова О.С. Глашатаї минулого та сучасності.....	102
Куріченкова М.А., Головня Ю. І. Екологічні практики в стратегіях сталого розвитку території в умовах воєнного стану.....	104
Левинська Х.В., Кочмар І.М. Екологічні аспекти забруднення міських ґрунтів важкими металами.....	106
Лозинський К.Ю., Боровик М.В. Ключові аспекти управління інтелектуальним потенціалом організації.....	108
Львович М.І., Кулікова Є. О. Стан медичного страхування в Україні.....	110
Магера О.О., Підлісний Д.П., Кушнір Л.А. Реіндустріалізація та відновлення промислових потужностей України у післявоєнний період.....	112
Мазур Д.О., Чернега В.В. Державна казначейська служба України та її роль в системі фінансових органів України.....	114
Мельничук А.А., Шимко О.В. Нематеріальна культурна спадщина в системі маркетингу територій.....	116
Михалюк В. А., Проць В. І. Малий і середній бізнес як основа економічного розвитку територій.....	118
Небеська Є.І., Коляда Т.А. Державні та місцеві програми підтримки бізнесу.....	120
Нотевський Є. В., Востряков О. В. Переваги впровадження ESG-підходу для відродження й розвитку бізнесу у воєнний та поствоєнний період.....	122
Обухов І.Є., Ходжаян А.О. Монетарна політика під час воєнного стану і перехід до повоєнного відновлення.....	124
Оголь Д.О., Єфіменко А.Ю. Динаміка і фактори інфляційних процесів в Україні.....	126
Огречук В.А., Західна О.Р. Сталий розвиток та інновації як основний чинник економічного зростання територіальних громад.....	128
Осадча Т.Ю., Боровік Л.В. Напрями розвитку вітчизняного підприємництва за підтримки уряду та міжнародних донорів.....	130
Останчук С.О., Веселова В.С., Коценко М.С. Соціальна відповідальність підприємств, як один із напрямів забезпечення сталого розвитку територій.....	132

Наукове видання

Матеріали VIII міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Перспективи розвитку територій: теорія і практика. Поствоєнне відновлення»

14-15 листопада 2024 р.

Матеріали конференції опубліковані в авторській редакції мовою оригіналу

Відповідальний за випуск *Вершиніна Д.М.*

Технічний редактор *Говорова К.В.*

Підп. до друку 15.12.2024. Формат 60x84 1/16
Друк на ризографі. Ум. друк. арк 26,2.

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет міського господарства імені О.М.Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електрона адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017